

**การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
ADMINISTRATION BY GOOD GOVERNANCE OF SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 1**

สุธี สยามเมฆ

Suthee Samamek

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Educational Administration Program, Faculty of Education, BangkokThonburi University

Received: April,22 2024

Revised: June,4 2025

Accepted: June, 26 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และ (2) เปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร ประกอบด้วยครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 4,788 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจีซีและมอร์แกน จำนวน 357 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า (1) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และ (2) เปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the administration by good governance of school administrators under Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1; and (2) to Compare administration by good governance of school administrators under Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1; classified by educational level, work experience and school size.

This research survey research. The population consisted of 4,788 teachers under Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. The sample was 357 teachers. The simple size was determined by Krejcie and Morgan's table and obtained by stratified random sampling. The instrument used for data collection was a five-point rating scale questionnaire, The statist is used for data analysis, were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, t-test, and F- test.

The results showed that: (1) administration by good governance of school administrators under Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1, overall and in each aspects was at a high level; and (2) comparison administration by good governance of school administrators under Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1, classified by educational level and work experience, overall were not different, but school size was different at the statistical significance .01 level.

Keywords: Administration by Good Governance, School Administrators, Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (2562) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมให้การพัฒนาาระบบราชการไทย ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน ตามเจตนารมณ์ของมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 และ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อนำมาประกอบการปรับปรุงหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีใหม่ ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น สะดวกต่อการจดจำและการนำไปปฏิบัติ รวมทั้งมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพบริบทของประเทศไทย โดยได้นำเอาประเด็นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องรวมไว้ด้วยกันเป็นหมวดหมู่ นอกจากนี้ยังได้ให้ความสำคัญในเรื่องความรับผิดชอบทางการบริหาร โดยเพิ่มเติมในเรื่องการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรม อันเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 279 ซึ่งได้กำหนดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐแต่ละประเภทไว้ด้วย หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework) (พุทธมาศ ไชยมงคล, 2560: 1-3)

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับแล้วว่า หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักการสมัยใหม่ซึ่งประเทศ ที่พัฒนาแล้วได้นำมาใช้ในการบริหารภาครัฐหรือการประกอบธุรกิจของบริษัทเอกชนต่าง ๆ และการเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ นั้น ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนา เชิงคุณภาพมากขึ้น ธรรมาภิบาล จึงเป็นหลักสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ องค์กร ทั้งภาครัฐ และเอกชน สามารถยกระดับและสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรได้ในระดับสูง รวมถึงช่วยเพิ่มศักยภาพขององค์กร ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่มีความสุจริต โปร่งใสและเป็นธรรม (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ, 2565: 3) ได้นำไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 6 หลักสำคัญ คือ หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความ เสมอภาค หลักความคุ้มค่า และหลักความการมีส่วนร่วม (ข้อมูลฝ่ายทะเบียน: ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1, 2566: 1-3)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ว่าหลักนิติธรรม การตรากฎและข้อบังคับต่างๆของสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และมีแนวทางในการปฏิบัติกับการบริหารงานของโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลมาน้อย-เพียงใด และสามารถนำมาเป็นสิ่งที่ชี้แนวทางในการขับเคลื่อนในการบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดในมิติของการบริหารงานของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

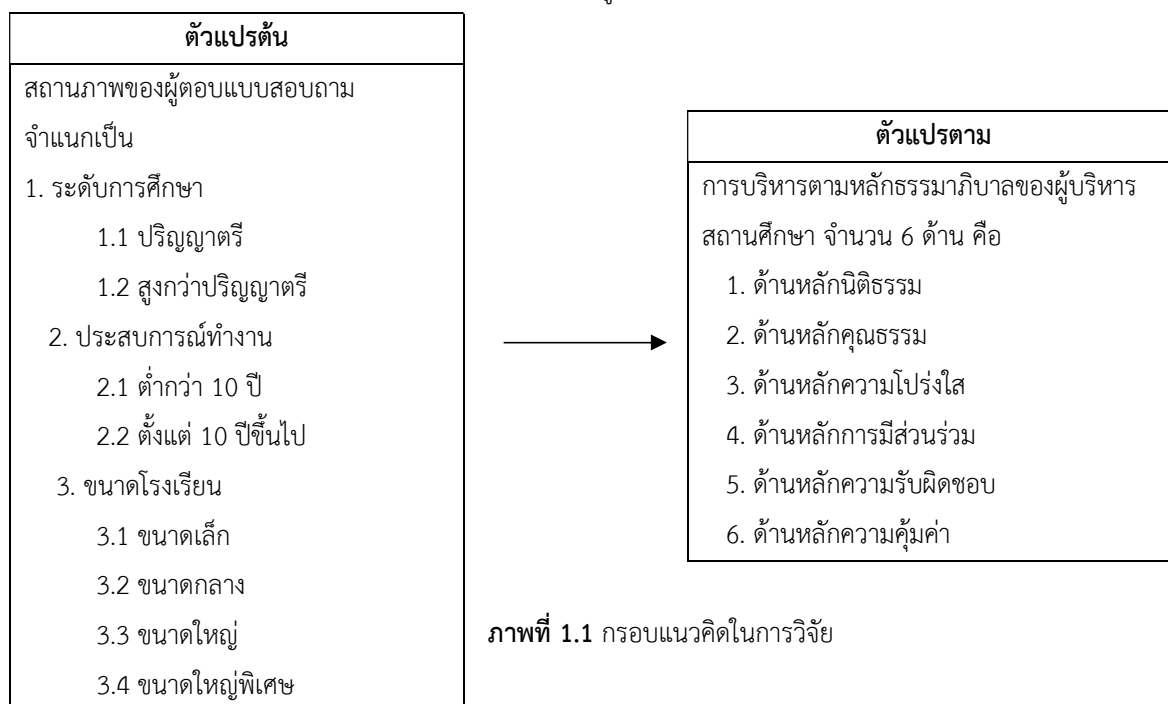
1. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ประเมินการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน ประเมินการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แตกต่างกัน
3. ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน ประเมินการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ผู้วิจัยนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามภาพที่ 1.1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดและรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างข้อคำถาม โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
3. สร้างแบบสอบถาม โดยนำประเด็นที่ได้จากการศึกษามาจัดเป็นหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย
4. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาตามโครงสร้างทางวิชาการ ตลอดจนสำนวนภาษาให้ถูกต้องสมบูรณ์
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาและหลักวิชา ความสอดคล้องกันของข้อคำถามตลอดจนภาษาที่ใช้เพื่อเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อมารวมกัน เพื่อหาค่าความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้ดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ถือว่าเป็นเกณฑ์ที่ใช้ได้
6. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ว่าแบบสอบถามนั้นไม่ว่าจะใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างกี่ครั้งหรือไม่ว่าจะนำแบบสอบถามไปถามบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกลุ่มใดก็จะได้รับคำตอบที่แน่นอน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบ เชิงโครงสร้าง (Structural validity) และเชิงเนื้อหา (Latent validity)
7. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจแล้วมาปรับปรุงแก้ไข และนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
8. นำแบบสอบถามที่รับกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.92
9. ปรับปรุงเครื่องมือจากการนำไปทดลองใช้ แล้วนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาคือด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.35$) และด้านหลักความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.30$)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมทุกด้าน (n=357)

ข้อที่	การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านหลักนิติธรรม	4.34	0.69	มาก
2.	ด้านหลักคุณธรรม	4.36	0.67	มาก
3.	ด้านหลักความโปร่งใส	4.30	0.73	มาก
4.	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.31	0.69	มาก
5.	ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.35	0.66	มาก
6.	ด้านหลักความคุ้มค่า	4.34	0.60	มาก
รวม		4.33	0.67	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้าน (t-test) (n=357)

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	ปริญญตรี สูงกว่าปริญญตรี					
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	T	p
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.40	0.58	4.28	0.77	0.64	0.56
2. ด้านคุณธรรม	4.34	0.33	4.25	0.75	0.61	0.55
3. ด้านความโปร่งใส	4.33	0.69	4.24	0.83	0.63	0.52
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.51	0.54	4.43	0.50	0.58	0.63
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.28	0.77	4.26	0.75	0.63	0.54
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	4.36	0.67	4.32	0.64	0.55	0.46
รวม	4.37	0.60	4.32	0.71	0.61	0.54

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน (t-test) (n=357)

ที่	การบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาล	ประสบการณ์ทำงาน				t	P
		ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.	ด้านหลักนิติธรรม	4.45	0.63	4.32	0.70	0.56	0.58
2.	ด้านคุณธรรม	4.30	0.75	4.24	0.70	0.53	0.56
3.	ด้านความโปร่งใส	4.44	0.64	4.26	0.75	0.56	0.59
4.	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.36	0.67	4.32	0.64	0.55	0.54
5.	ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.35	0.68	4.30	0.75	0.56	0.54
6.	ด้านหลักความคุ้มค่า	4.33	0.65	4.29	0.76	0.54	0.57
รวม		4.37	0.67	4.29	0.72	0.55	0.56

จากตารางที่ 4 พบว่า การเปรียบเทียบรายคู่วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบรายคู่วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน (F-test) (n=357)

ที่	การบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาล	ขนาดโรงเรียน								F	P
		ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านหลักนิติธรรม	4.50	0.57	4.34	0.61	4.23	0.55	4.33	0.54	0.58	0.56
2	ด้านคุณธรรม	4.33	0.47	4.21	0.64	4.04	0.79	4.22	0.56	0.52	0.65
3	ด้านความโปร่งใส	4.44	0.59	4.20	0.65	4.22	0.56	4.45	0.63	0.57	0.63
4	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.36	0.59	4.34	0.61	4.52	0.55	4.48	0.68	2.05	0.00**
5	ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.35	0.14	4.32	0.56	4.33	0.47	4.37	0.55	0.64	0.56
6	ด้านหลักความคุ้มค่า	4.45	0.58	4.35	0.60	4.24	0.52	4.35	0.34	0.65	0.58
รวม		4.41	0.49	4.29	0.61	4.26	0.57	4.37	0.55	0.84	0.50

** ≤ มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) กับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) จำแนกตามขนาดโรงเรียนกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านหลักการมีส่วนร่วม (n=357)

ด้านหลักการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		3.34	3.36	3.38	3.39
ขนาดเล็ก	3.34	-	-	-	2.048**
ขนาดกลาง	3.36	-	-	-	-
ขนาดใหญ่	3.38	-	-	-	-
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.39	-	-	-	-

** ≤ มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

อภิปรายผล

ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญ ได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความโปร่งใส ตามลำดับ ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านหลักคุณธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าด้านหลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม โดยผู้บริหารโรงเรียนยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยติดตัว หรือการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ปลอดจากการทำผิดวินัย ปลอดจากการทำผิดกฎหมาย ปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสาลี ประทุมวงศ์ (2560) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัย พบว่า 1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ หลักความคุ้มค่า หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส 2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. การ

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การสอน โดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน และขนาดโรงเรียนพบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน และขนาดโรงเรียน พบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 นั้น แสดงว่าการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านหลักการมีส่วนร่วม เป็นตัวแปรและตัวชี้วัดที่ส่งผลในเรื่องของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ บริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธรรมพงศ์ วงษ์สวัสดิ์ (2561) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยพบว่า อันดับที่หนึ่ง คือ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมาคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และข้อเสนอแนะมีประเด็นสำคัญคือ ควรชี้แจงการดำเนินงานในโครงการ การจัดซื้อ จัดจ้างที่เหมาะสมที่เป็นจริงและชัดเจน โดยมีแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินให้สอดคล้องกับมติในที่ประชุม และควรทำแผนจัดซื้อจัดจ้างให้ครอบคลุมทุกโครงการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยนี้ เป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและวิจัยครั้งต่อไปซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะ 2 ประการ คือ ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลการวิจัย จะเห็นได้ว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานของสถานศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และสามารถนำหลักธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาใช้ในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ ดังนี้

1. ด้านหลักนิติธรรม การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนดขึ้นเพื่อนำมาใช้ในภายในโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารต้องเปิดใจกว้าง ร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นในกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน

2. ด้านหลักคุณธรรม การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือผู้บริหารเป็นผู้มีความเสียสละและเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้นผู้บริหารต้องแสดงภาวะผู้นำในการเป็นผู้บริหารมีความเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เพื่อขับเคลื่อนงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

3. ด้านหลักความโปร่งใส การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือกระบวนการบริหารงานของโรงเรียนเปิดเผย ตรงไปตรงมาสามารถตรวจสอบได้ ดังนั้นผู้บริหารต้องบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่าง ตรงไปตรงมาให้ถูกต้องกับความเป็นจริง

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วน ร่วมในการดำเนินงาน ตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับประโยชน์ ดังนั้นผู้บริหารต้องตระหนักถึงความสำคัญของผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

5. ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือผู้บริหารยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ทั้งข้อดี และข้อเสีย ดังนั้นผู้บริหารต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการตัดสินใจในการบริหารอยู่เสมอ ควรมีความรับผิดชอบต่อผลอัน เนื่องมาจากการปฏิบัติงาน

6. ด้านหลักความคุ้มค่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรใช้วัสดุอุปกรณ์ และ แหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ มีการจัดสรรงบประมาณ สร้างสรรค์ การพัฒนาอย่างคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการ บริหารหลักธรรมาภิบาลในทุกๆ ด้าน เท่ากัน เพื่อประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดย เปลี่ยนขนาดพื้นที่การศึกษาวิจัยให้กว้าง และมีขนาดใหญ่ขึ้น เช่นระดับจังหวัด หรือศูนย์งานอื่น ๆ

2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามาใช้

3. ควรมีการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตอื่นๆ

4. ควรศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานในยุคปัจจุบัน

5. ควรศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงหลังจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

6. ควรมีการศึกษาความเห็นของครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยทำการเปรียบเทียบกับสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นว่าในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา มีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

เอกสารอ้างอิง

- กมลพรรณ พึ่งด้วง. (2560). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กรชนก แสง (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจของครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กลุ่ม 4. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ธรรตพงศ์ วงษ์สวัสดิ์. (2561). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต วิทยาลัยทองสุข.
- นรมน ขันดี. (2561). การศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยรำไพพรรณี.
- Cronbach, L.J. (1974). *Essentials of Psychological Tasting*. 3 rd ed. New York: Harper and Row.
- Clake, Vicki C.B. (2001). In *Research of Good Governance: Decentralization and Democracy in Ghana*. Illinois: Northern Illinois University.
- Hendrik, J.T. (2005). *Donors and Good Governance: Analysis of a Policy Discourse in the Netherlands and Germany*. Netherlands: University of Twente.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities," *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3): 608 - 610.
- Niamh. (2011). *Good Governance Guide*. Victoria: the Municipal Association of Victoria.